

צזם פזנטל

גלזון קלז
פרשת בלק תשפ"ה

משיעזרי הרב שלום לאנגסאם שליט"א | בהוצאת מכון מישרים

פרשה

רגלז של בלעם

♦ זה שלש רגלים

בלעם הולך. כל פרשת בלק מלאה תנועה: רוכב, הולך, עומד. עשרות פעמים חוזרת בלשון התורה תנועת הליכה – כן לילה, לא לילה, הולך ומתעכב, הולך לראות את ישראל מכאן, הולך לראותם משם. ולבסוף: "ויקם בלעם וילך וישב למקומו, וגם בלק הלך לדרכו". בתוך כל תנועה זו – מתרחש פלא: הרגל שלו נלחצת אל הקיר. דווקא הרגל. לא היד, לא הראש, אלא הרגל. למה?

אפשר לראות בזה טבע: הרגל היא שתלויה למטה, וכאשר האתון נדחקת אל הקיר – הרגל היא הראשונה שתיפגע. אבל כשאנו מבינים שכל דבר במקרא מדויק ונמסר מלמעלה – מבינים שיש כאן הוראה פנימית: למה דוקא הרגל.

"כי הכיתני זה שלש רגלים" – כך אומרת האתון. ובחז"ל דרשו: אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים. ויש להבין – למה דוקא מצוה זו, למה לא

ציצית או תפילין? ואם הקשר הוא רק מצד הלשון – 'רגל' של בלעם מול 'שלוש רגלים'

של ישראל – הרי שבפשטות המילה "שלוש רגלים" אין עניינה כלל רגל גשמית, אלא זמן, שלש תקופות – שלש פעמים.

♦ רגל, תנועה קבועה וחוזרת

אבל האמת – כי בלשון התורה 'רגל' איננה רק איבר בגוף, אלא דרך חיים. מהלך תנועה סדורה. סדר קבוע. מחזוריות של יציבות. רגל אינה רק "מה

שהולך" – אלא "איך שהולכים". היא משדרת סדר, קצב, פעולה ברורה ומתמשכת.

וזהו שאמרה התורה: "שלוש רגלים תחוג לי בשנה" – שלש תנועות של חיים, סדורות, ברורות, קבועות ומתחדשות. ולכן גם נאמר "שלוש פעמים בשנה", כי "פעם" ו"רגל" שתיהן מבטאות תנועה חוזרת, מדודה. כשאומרים "פעם אחת", הכוונה היא לתנועה סדורה בזמן. כשם שהרגל נוגעת בארץ בצעד קצוב – כך הזמן נע בצעדים מסודרים. לא בריצה, לא בקפיצה, אלא הליכה סדורה, מחזורית.

ולכן נקטה האתון דוקא במצוה זו – שלש רגלים – כנגד בלעם הרוצה להכניס סדר קללה בעולם, תנועה סדורה של רע. רמזה לו: לא תוכל לעמוד כנגד סדר הקדושה של ישראל. כי אתה פועל בכח הרגל שלך – בכח הליכה סדורה – ואני מכה אותך דוקא שם. אין תקומה להליכה שלך, כי לפניך עומדת

אומה שיש לה סדר אמיתי – שלש רגלים.

שלש פעמים הוא מכה את האתון – שלש ניסיונות להכניס סדר של כפיה ורוע – והיא שוברת אותו שם. כי לרע אין רגליים. אין לו קיום של תנועה מסודרת. סדר כזה שייך רק בקדושה – רק בבני ישראל, שיש להם פסח, שבועות, סוכות – תנועות חיים קצובות, של קודש, של חיבור.

וכל זה מתגלה בסוף בסדר נפלא של ברכה. בלעם בא לקלל – בא להכניס סדר בקללה – ונהפכה קללתו לברכה. והברכה יצאתה מפיו בסדר נפלא. לא בהבל פה, לא במילים פרוצות. אלא בנוסח קבוע, ברוך, יציב: "מה טובו אוהליך יעקב", "לא הביט און ביעקב", "תמות נפשי מות ישרים". הכל נכנס למסלול הרגליים, התנועה הסדורה, הכל נכלל בגלגל הקדושה.

♦ יש ימים ויש רגלים

ובמה שנתבאר לעיל – אפשר להבין עוד עניין: שגלגל וגילוי

באים משורש אחד. כשמתבוננים בגוף האדם – נדמה כאילו הידיים הן כלי הגילוי. הן כותבות, מצביעות, פועלות. אבל באמת – הרגליים הן שמגלות את האדם.

כי הידיים – אינן מוגבלות. אפשר להזיזן לכל צד. אין להן מסלול קבוע. אפשר לשנות את התנועה בכל רגע. מה שאין כן הרגליים – הולכות תמיד בסדר. צעד אחרי צעד. יש להן קצב, יש להן שביל. הן בונות דרך.

וכך גם החיים. כשאין בהם סדר – אי אפשר לראות כלום. יש רק הפתעות, קפיצות, בלבולים. אבל כשיש סדר – מתגלה האדם. הוא מציב קו, הוא בונה תבנית, הוא יוצר מהלך.

הרגליים – מגלות את מה שאינו מתלהב לרגע. הן מגלות את הקביעות, את הדרך שבה האדם חי באמת. וזהו שאמרו – רגליים מגלות את האדם. לא לפי מה שהוא מרגיש, אלא לפי מה שהוא הולך בו תמיד. הרגל – מגלה את הדרך.

♦ גלגל – סדר קבוע שמגלה

גלגל אינו רק עיגול. גלגל הוא תנועה סדורה, מחזורית. תנועה החוזרת על עצמה שוב ושוב. ודווקא בכך – מתגלה האור. כי כל זמן שאין סדר – אי אפשר לראות. כל רגע מנותק. כל צעד אינו שייך למה שלפניו. אבל כשהתנועה חוזרת – מתחדש הגילוי.

אז אפשר לצפות. להבין. לדעת מה יבוא אחר כך. להכיר את המהלך. זה סוד הגלגל: גלגל השמש. גלגל השנה. גלגל המזלות. כולם סדרים קבועים – ומתוך הקביעות יוצא האור.

כך גם בנפש. אין הגילוי בא ממה שהאדם עושה פעם אחת. אלא ממה שהוא חי בו תמיד. מה שחוזר בלי דרמה. בלי צורך להתלהב. מה שנעשה לדרך – לגלגל – הוא שמגלה את האדם באמת.

ושוב חזרנו: רגל, הרגל, וגלגל – שלשתם מגלים דבר אחד: תנועה סדורה, עקבית, החושפת את מי שאתה באמת.

ריבוי טובה

'טובה מרובה' היא לא תמיד סימן ברכה. יותר גשם, יותר שפע, יותר אהבה, יותר רעיונות, יותר הצלחות – מה רע? אבל האמת, ריבוי טובה שאינה מדודה, שאינה נמסרת בכלים של סדר, של הכרה, של תבנית – נהפכת לשיטפון, למבול. מים חיים, נהפכים למים שאין להם סוף, שאין להם תחתית, ואין בהם אחיזה.

כך ראינו בעיר 'טקסס' (Texas) בשבוע זו. גשמים רבים. מבול של ממש. נהרות שגדותיהם נפרצו, בתים שנסחפו, נשמות שנעלמו. הדבר הכי טוב, כל העולם מצפה לגשם, וזה הפך לאיום. לא מפני שהוא רע – אלא מפני שהוא בא בלי סדר. בלי הכנה.

בלי קרקע שסופגת. בלי תעלה שתוביל אותו אל שדה מבורך.

הגמרא בתענית פרק שלישי מספר על חוני המעגל שביקש על גשמים, אבל כשירדו גשמים בלי גבול, בלי מידה, בלי קצב – אמר "לא כך שאלתי". אני מבקש שפע

שיש לי כלים לקבלו, גשם של ברכה, לא

של מבול. טובה שיש לה סדר. אור שיש לו כלים. הצלחה שיש לה קרקע. ברכה שיש לה תבנית.

אדם מבקש עוד ועוד, רודף, חושק, מתפלל. אבל צריכים להתעכב מפעם לפעם, "לא כך שאלתי", אני מבקש שיטפון של הצלחה, אני מבקש מבול של רגשות. רק גשמי רצון, ברכה ונדבה. לא הרבה – אלא מדוד. מדוד לכלי שלי. לפי שיעור קומתי. וזה בתפילה, בלימוד, בפרנסה. אין מחפשים הרבה. אין מחפשים הכל. מחפשים מעט, מחפשים סדר.

העיקר לעשות כלים

עיקר עבודת האדם אינה על האור, אלא על הכלים. אינך צריך להמציא טובה, אינך צריך לייצר גשם. הטובה יורדת תמיד – מלמעלה. גשמי ברכה אינם חסרים בעולם על פי רוב. אלא מה חסר? כל. חסר קו. חסרה תעלה. חסר מבנה שיאסוף את המים, שלא יגלשו.

לא הלימוד הגדול מצליח, אלא הבונה כל. כל יום. כל עמוד. כל שורה. הלימוד אינו שייך למי שמרגיש, אלא למי

שמחזיק. המחזיק ברגליים, המחזיק בסדר. וכיון שיש לו כלי – אפילו שפע קטן נעשה לו עולם מלא. הוא אינו צריך להתרגש – הוא חי. חי בתוך מבנה, חי בתוך חזרה, חי בתוך כלי, חי בתוך בית.

וגם באהבה כן. אין אהבה שתחזיק בלי כלי. לא בין איש לאשתו, לא בין אב לבנו, לא בין אדם לחבירו. הרגש יכול לעלות – ולרדת. אבל אם אין תבנית קבועה, זמן קבוע, מקום קבוע, מסגרת – הרגש עצמו שוטף, ואין בו חיים.

וזה עיקר עבודתנו בדור הזה: לבנות כלים. לא לרדוף אחרי עוד שפע, יש ברוך השם שפע רב. עבודתנו היא להרחיב את הכלים לקבלו. לא לרצות יותר מדך, אלא לברר מהו הכלי שלי, ולהכיר את המידה שלי.

כך גם בתפילה. כך גם בפרנסה.

כך גם בכל תחום. לא

עיקר השאלה "כמה

קיבלתי" – אלא

"כמה קיבלתי

בתוך כלי". כמה

יש לי מקום. כמה

יש לי הרגל. כמה

אני יודע לנהל את

הטובה.

וזה בקשה של יהודי:

רבש"ע, אל תיתן לי אלא

מה שאני יכול להכניס לכלי. רק מה

שמתאים לי באמת. יהודי מתרגל לומר "לא כך

שאלתי", אלא כך: במידה. בהכנה. בכלי. כמו שהתפלל שלמה

המלך החכם מכל אדם "ריש ועושר אל תתן לי הטרפני לחם

חוקי", ודווקא כך, הברכה תתמיד.

[עי' בשפת אמת פרשת קורח ש'רוח הקודש' של קורח,

זה מה שקבר אותו. הפלא ופלא! הדבר הכי קדוש, 'רוח

הקודש', יקבר את האדם, היתכן? על זה מבאר ה'שפת

אמת' כי גם ברוחניות יש לנו הכלל דמרובה אינו טובה, בכל

דבר יש להתפלל שלא יהיה יותר על המידה, ואפילו רוח

הקודש, "ריש ועושר אל תתן לי" עי"ש]

תעלת ביוב

וכדי להבין מהו כלי – יש להביט בעולם. אין מדינה בעולם שאין בה תכנית-נחלים 'תעלת ביוב', מערכת ניקוז – היא מהראשונות שמקימים בכל עיר, בכל כביש, בכל שדה. לפני שמביאים את הטוב – מכינים לו את הדרך. יודעים שבלי דרך – גם הטוב נעשה סכנה.

מערכת ביוב – ביוב־קאנאַל (sewer canal) – היא לא

המשך בעמוד הבא

אם אין סדר ליציאה - גם הכניסה נעשית שטפון. אין גבול, אין מעצור, אין אפשרות להכיל. ואז אפילו שפע של קדושה - נהפך למבול. כי תפקיד הסדר - אינו רק לקבל, אלא גם לשחרר. שיהיה מקום. שיהיה מעגל. שיהיה נשימה. הסדר הוא הכלי שמחזיק - וגם הכלי שמרוקן, ומפנה, ומחדש.

כל שפע - צריך לדעת לצאת. לא רק להיכנס. לא רק להתקבל. אם אין לו דרך החוצה - הוא חונק.

אם אין לו תעלת יציאה - הוא שוטף. הברכה ניתנת להחזק רק כשהיא ניתנת גם לשחרור. שיעור שמתקבל - צריך להיכתב. רעיון שבא - צריך להיאמה. רגש חזק - צריך למצוא לו מקום, שעה, וקבלה. גם התורה שבאדם - אם תישאר סגורה - תתקלקל. גם האהבה - אם לא תבוא לידי ביטוי - תתערבל.

הסדר - הוא לא רק כלי קיבול. הוא גם כלי שחרור. תעלה - שיש לה התחלה, ויש לה סוף. ולכן סדר אינו רק להכניס נכון, אלא גם לצאת נכון. לשחרר בלי לשטוף. לבטא בלי לפרוץ. להביע בלי לאבד. זו הדרך: שפע שנכנס במידה, ושפע שיודע גם לצאת.

שטפונות בימות הקיץ

וכשמסתכלים בטבע - רואים פלא. ימות החורף נבראו כך, שהגשם יורד לאט. ימים רבים, טיפות דקות, עננים ארוכים, רוחות שקטות. זהו הגשם של החורף: לא סערה אחת - אלא טפטוף עקשן, שמתכנס לאט, שוקע אל הקרקע, מחלחל אל השורשים, ממלא את המעיינות. זו ברכה.

ובימות הקיץ, לעומת זאת - הגשם בא בסערה. פתאום. בבת אחת. ענן שחור מתאסף, וברק אחד, ורעמים, ונפתח השמיים בשצף. למה? למה בימות החמה הגשם יורד כך? התשובה היא - זהו סדר הטבע. בימות החמה - האוויר חם, הקרקע יבשה, ואדי המים עולים לגובה, נאגרים שם, מתכווצים. וכאשר כבר מתקרר האוויר - אין מקום לטיפטוף. הכל יוצא בבת אחת. הגשם שבקיץ - אין לו סבלנות. אין לו כלל: אין לו קרקע קולטת. והמים - בורחים.

מונעת את הגשם. היא פשוט נותנת לו דרך. כך גם מערכת סער-סיסטם (stormwater system) סער סיסטם - נבנית לא לפי הגשם היומי, אלא לפי הגשמים 100-year storm. אם אין תעלה - גם גשם קטן שוטף הכל. ואם יש תעלה - גם מבול עובר בשלום.

מערכת ביוב היא סדר שלם של תעלות, מרזבים, קוי זרימה ונקודות ירידה - שתפקידם לא לעצור את המים, אלא להובילם למקום בטוח. התעלות אינן נלחמות בגשם, אלא מקבלות אותו, ומעבירות אותו. זוהי קבלת טובה בתוך כלי.

ולכן כל מערכת נחלים בנויה לא לפי הגשמים הרגילים, אלא לפי הסערות החריגות. בכל מקום בונים את ה-סאיר-סיסטם לא לפי הגשם היומי - אלא לפי מה שמכונה "100-year storm" - המבול שיבוא אולי פעם במאה שנה. וכשהוא בא - רואים מהו כלי, ומה אינו כלי.

מכאן נבין גם לנפש: כשהלב שקט - אפשר לקבל. אפשר לשמוע. אפשר לכתוב. אפשר ללמוד. אבל כשבא גשם של רגשות - פתאום - אם אין תעלה, אם אין סדר, אם אין כלי - הכל מתפרץ. הכל בורח. גם השמחה. גם ההצלחה. גם ההתלהבות. הכל נעשה מבול.

ואז רואים כמה חשוב לבנות את הנחל. כמה חשוב לבנות סדר פנימי. הרגלים. קווי זרימה. מקום לכל דבר. לא לחכות עד שיבוא השפע הגדול - אלא להכין לו תעלה. אפילו קטנה. אפילו יומית. כך כותבים ספר. כך מקימים בית. כך לומדים תורה. כך בונים נפש.

סדר לכניסה וליציאה

לא משנה באיזה תחום מדברים - תמיד תראה: מי שיש לו סדר - יש לו חיים. בסוף, כח הסדר גובר על הכל. לא הכשרון מנצח, אלא הסדר. לא החכמה בונה - אלא התבנית. גם בביזנס. אולי דוקא בביזנס. תדבר עם בעלי עסקים, כולם יאמרו לך מילה אחת: סדר. אם יש סדר כניסה - יש עסק. אם יש סדר יציאה - יש רווח. אם יש סדר בקשר עם ספקים - הכל הולך. אבל אם אין סדר - שום דבר לא נשאר.

נא לא לקרוא הגליון בעת התפילה

בקול הלשון - הרב שלום לאנגסאם 1605-313-6803 - אויף אידיש 1, שיעורים מהתקופה האחרונה 1, דיבאטעס 2, יום יומי שיעורים 3 (הלכה יומי - לומדות יומי - ביזנעס יומי - נפש יומי - חינוך יומי), על הפרשה 4, חומש רש"י 5, משנה וגמרא 6, הלכה 7, מוסר וחסידות 8, סיפורי צדיקים 9, אינטערסאנטע טאפיקס 10, שבת 11, מועדים 12, נשואין שלום בית 13, סליידס (שקופיות) 14, פרעזענטאציעס (מצגות) 15, | נ"ך 2 - שיעורים על רוב תנ"ך

אם ברצונכם לקבל את הגליון במייל, נא לפנות: shalomlang@gmail.com
או לשלוח הודעה: zum-pintel@googlegroups.com

לנדב הגליון, או לפרסם בו, וכן להזמין את הרב למסור שיעורים בישיבות ובכוללים, נא להתקשר למכון מישרים 845-274-3516